

ON ESTÀ L'ABRIC DE LA COVATINA?

L'abric es troba a 1126 m s.n.m. en el marge esquerre del barranc de les Carabasses. S'obre cap al Sud-Est en la base d'una cinglera en la que trobem un gran nombre de balmes de diverses dimensions, encara que curiosament només una conserva pintures. Podria deure's a problemes de conservació, però també és possible que els trets d'aquesta balma cridaren l'atenció dels nostres avantpassats prehistòrics. A diferència de la resta, la Covatina destaca per ser una balma doble o geminada. Aquesta forma peculiar, que segons la perspectiva podria evocar uns ulls, es repeteix en altres balmes amb art prehistòric, com per exemple l'abric del Mas d'en Cabrera a Albocàsser o el de las Monteses a Jalance.

QUAN ES VA DESCOBRIR?

La Covatina va ser descoberta el 1971 pel mestre d'escola Salvador Gómez Bellot, qui el va donar a conèixer amb el nom de "Covatica del gran pájaro". El nom feia referència a una de les figures, que li recordava a un estruç. Influxits per aquesta idea altres investigadors la van interpretar com una garsa o una au carronyaire, arribant a parlar d'una escena de cacera d'una au amb una fona. Avui en dia sabem que en realitat es tracta de les restes d'una figura femenina parcialment perduda.

QUÈ VEURÀS A LA COVATINA?

Entre les figures conservades podràs reconèixer arquers, figures humanes, dues dones i restes d'algun animal. Per la seua singularitat destaquen la figura femenina, que durant dècades ha estat interpretada com una au, i un arquer a la carrera en el que podràs reconèixer detalls musculars de les cames, l'arc i les fletxes, un barret o pentinat peculiar i, fins i tot, detalls de la seua vestimenta.

La presència de figures de diversos estils ens desvela que aquest lloc va ser visitat i repintat de forma cíclica per les poblacions llevantines. Aquests retocs són similars als que fem nosaltres als nostres edificis civils i religiosos per mantindre vives les nostres creences i tradicions. Tan importants són les imatges i el seu missatge, com el lloc que van elegir els pintors per a plasmar la seua cosmogonia, en aquest cas: la Covatina del Tossalet del Mas de la Rambla i el paisatge que l'envolta.

Les figures de la Covatina es troben un poc perdudes, però no per no haver tingut cura d'elles, sinó per la seua pròpia antiguitat i la seua exposició al Sol i als canvis climàtics durant uns 7000 anys.

RECORDA

L'abric de la Covatina és com un museu a l'aire lliure amb 7000 anys d'antiguitat. És una obra d'art única que ens mostra imatges d'un passat ja perdut. Per això l'has de visitar amb el màxim respecte, sense alterar el seu estat actual, i seguint en tot moment el camí marcat i les indicacions del guia. Ajuda'ns a conservar-lo, protegir-lo i difondre'l.

VOLS VISITAR-LO?

La visita està regulada des de l'Ajuntament de Vilafranca amb la finalitat de garantir la seua conservació.

La dificultat de la ruta és baixa, però es recomana l'ús de calçat adequat per a la muntanya.

LA COVATINA

UN ART RUPESTRE MIL·LENARI
PATRIMONI DE LA HUMANITAT

Ajuntament de Vilafranca
Oficina de Turisme · telf. 964 441 432
vilafranca@touristinfo.net

AJUNTAMENT
DE VILAFRANCA

ARTE RUPESTRE
DEL ARCO
MEDITERRÁNEO

***iCrea**
INSTITUCIÓ CATALANA DE
RECERCA I ESTUDIS AVANÇATS

Universitat de Barcelona

AJUNTAMENT
DE VILAFRANCA

En l'abric de la Covatina del Tossalet del Mas de la Rambla o abric del barranc de les Carabasses (Vilafranca, Castelló) podràs visitar una mostra d'una tradició artística mil·lenària coneguda com art rupestre Llevantí. Per la seua singularitat i el seu valor artístic, cultural i històric aquest art ancestral va obtenir la distinció de Patrimoni Mundial per la UNESCO en 1998 i de Bé d'Interès Cultural en 1985.

QUÈ ÉS L'ART RUPESTRE LLEVANTÍ?

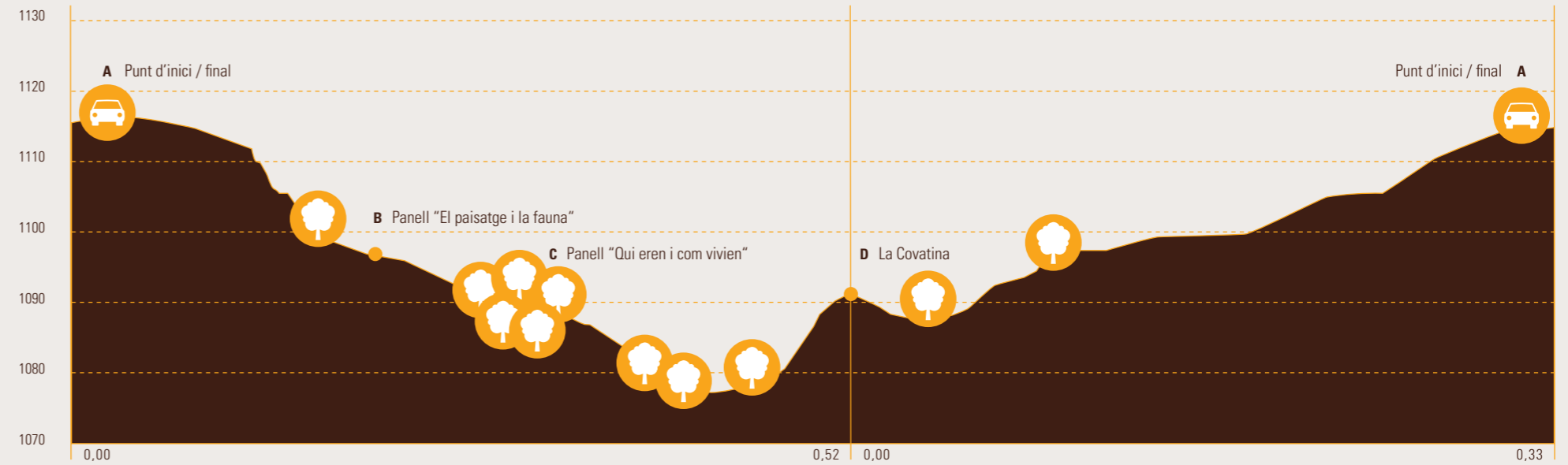
És una tradició artística prehistòrica exclusiva de la façana mediterrània de la península Ibèrica, que no té paral·lels en Europa. És un art pintat, i de vegades gravat, que utilitza com a llenç les parets de balnes il·luminades per la llum natural i situades en zones de mitja i alta muntanya. En aquests frisos naturals els pintors llevantins van plasmar els seus missatges, les seues creences i les seues llegendes i tradicions a través de representacions naturalistes de figures humanes i animals salvatges. Les escenes llevantines mostren tàctiques de cacera, enfrontaments bèl·lics, danses, escenes de maternitat i mort, alguna escena de recol·lecció de la mel, éssers místics amb trets híbrids entre allò humà i allò animal, etc.

QUI EREN I COM VIVIEN ELS SEUS PINTORS?

L'art Llevantí està vinculat amb un dels processos de canvi econòmic i social més importants de la història de la humanitat. Es coneix com procés de neolitització (5500-5000 a.C.) i és el moment en què els humans van començar a transformar la natura a través de la domesticació de plantes i animals. Avui encara es debat la forma de vida dels seus autors. És possible que foren les darreres poblacions de caçadors i recol·lectors que habitaven aquestes terres en aquells moments de canvi, o que foren els primers agricultors i ramaders que, amb la seua arribada a la península Ibèrica, van introduir grans novetats. A través de l'arqueologia seguim cercant respostes a aquest debat.

COM PINTAVEN?

L'art Llevantí està realitzat amb traços de pinzell molt fins i modelants. Per a fabricar-los empraven materials procedents del seu entorn, com tiges de plantes esfilagarsades, pèl humà o animal, o fins i tot plomes d'aus. El roig, el negre i el blanc són els colors més emprats, tot i que en la Covatina només veurem figures en roig. Per a produir la pintura matxucaven colorants minerals o carbó vegetal, que barrejaven amb líquids per a donar-los fluidesa. No hi ha constància que s'utilitzés la sang o greixos animals, pel que el més probable és que recorregueren al dissolvent universal: l'aigua.

RUTA D'ANADA A LA COVATINA. Distància: 520 m. - Desnivell màxim aproximat: 40 m.
Temps de visita aproximat, amb aturades als panells explicatius, 1 hora.

RUTA DE TORNADA DE LA COVATINA. Distància: 330 m. - Desnivell màxim aproximat: 30 m.

Arquer

Figura femenina

Arquer

